

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyen száma ára 5 kr. Közzététel, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapnak a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelyi az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

A jövő évi munkaprogramm.

Budapest, 1899. október 14.

Lukács László pénzügyminiszter abban az expozéjában, melyet a jövő évi költségvetési előirányzat beterjesztésével kapcsolatban, a képviselőház f. évi október 9-iki ülésén elmondott, egyszersmind megjelölte a jövő évi kormányzati program fővonásait.

Miután a jövő a multon épül fel, egy pénzügyminiszteri előterjesztés becsét pedig az adja meg, hogy az minden tekintetben reális legyen, ennél fogva Lukács László pénzügyminiszter nagyon helyesen cselekedett, hogy előbb a mult évi államháztartás kezelésének eredményét ismertette, amely a legalaposabbnak bizonyult. A mennyiben az 1898-iki számítás 27 millió forinttal volt kedvezőbb, mint előirányozva volt. Az ország teherviselő képessége tehát reális alapokon volt kiszámítva. Az előírt bevételek nem csak fedezték az utalványozott kiadásokat, de a költségvetésben még 22.996.000 forintnyi felesleg, bevételi többlet is mutatkozik. Ezt pedig az eredményzete, hogy az összes adónemeknél, az összes állami betéteknél és állami vállalatoknál a tényleges eredmény felülhaladta az előirányzatot.

A jövő évi költségvetés képét a következő számadatokban mutatjuk be. Ugyanis

a költségvetés mérlege szerint 948.937,257 korona rendes kiadással szemben 991.744 ezer 642 korona rendes bevétel áll, vagyis a rendes kezelésnél 42.787,385 korona felesleg mutatkozik. Ez összeget azonban lerontja a rendkívüli kiadások rovata. A mennyiben a rendkívüli kezelésnél 103.774,564 korona átmeneti és beruházási kiadással 62.788,762 korona rendkívüli bevétel áll szemben, vagyis 40.965,802 korona hiány mutatkozik. Már most együtvéve a rendes és rendkívüli kezelést, 1052.681,821 kor. összes kiadással 1054.512,404 korona bevétel áll szemben, vagyis a végeredményben 1.831,583 korona felesleg mutatkozik. A költségvetés technikai összeállítására nézve még csak azt jegyezzük meg, hogy ez a költségvetés az első, mely korona értékben van számítva. Mert a jövő évben már a korona érték kötelező lesz. Valamint ebben a költségvetésben arányzsió számítás többé nem fordul elő, mert a koronaérték vagyis a számítás mindegyik egyenlő 42 aranyforint értékével.

Ennyit az összegekről, a rideg számokról. Most nézzük ezen számok mögött az állam való életét. Nézzük azokat a nagy társadalmi és állami feladatokat, amelyeket ebből a költségvetésből kell ellátnunk. Egy állami költségvetés mérlegének helyessége nem pusztán a könyvviteli pontosságból tűnik ki, hanem

főként abból, hogy mennyiben felel meg a költségvetési előirányzat a való élet szükségletének.

Az állam és társadalom jogos igényei és ez irányban szükségletei mennyiben nyernek gondozást.

A jó fináncz és nemzetgazda ezenkívül megköveteli a költségvetéstől, hogy abban az új szükségletek az új jövedelmi forrásokból legyenek fedezve. Mivel a meglevő jövedelmi forrásokat a mostani szükségletek dotálására kell fordítanunk. És csak ha ezek ellátva vannak, fordítható a plus az új szükségletekre.

A Lukács László pénzügyminiszter által beterjesztett költségvetési előirányzat mindezekkel a követelésekkel gondosan számol. Különösen a jövedelmek fokozása tekintetében mi kívánnivalót sem hagy hátra. Amint a rendes bevételi irányzathoz látjuk, a rendes bevételnek 29.796,568 koronával magasabban vannak előirányozva, mint tavaly. Az egyenes adók több mint egy millió összeggel magasabban vannak felvéve, mint 1898-ban. Ez a ház- és föld-adó kedvezmények lejáratával, azok megszűntével állanak kapcsolatban. Abban az arányban, amint a mult évi előirányzat és a tényleges bevétel között mutatkozik majdnem az összes egyenes és fogyasztási adók felemelve lettek a költségvetés bevételi rovatában.

De 8.310,000 koronát, mint teljesen

TÁRGZA.

NEKROLOG.

(Törődök egy barátom naplójából.)

Közi: Barthali János.

(Folytatás.)

Mikor az állatvédő egyesületek kezdtek létezni, Magdy bátyánk is elhatározta, hogy a korral haladni fog. (Különben teljes életében ősi volt, mindhaláláig.) Egyesületet alakított, mely méltán megérdemelte az egyesület nevet, mert annak tagjait, tisztviselőit egyedül Magdy képezte. Ő volt egyedül az egyesület.

Magasztos eszméinek nagyban kedvezett az a körülmény, hogy lakásán tömördek egér tanyáztott.

Az egyesület pedig azon kezdte meg áldásos működését, hogy — minden alapítók nélkül — csak egy magánvagyonából elsőrendű buzát, árpát és kukoricát, azonkívül izletes nyálánkságokat vásárolt be, s azokat — alkalmi vonatkozásoktól terhes előki megnyitóbészéd kíséretében — elszórta szobáiban. A megnyitót azt volt hivatva megértetni a nyálánkság és nyulánkság rágaló haddal, hogy ime ezennel felvirradt rájuk a boldogság korszaka, a mennyiben az egy személyből álló egyesület ezennel gondjaiba veszi picziny gyomrocskáikat, s a létérti küzdelmet és a megélhetés gondjait könnyebbé teszi nekik. Persze, a háládatosság nyomatékosan szívökre kötött, nem különbeni büntetés terhe alatt.

Önként érthető, hogy nemsokára a világon a legkövérebb egerek a Magdy bácsi portáján voltak láthatók.

Mindama paradicsomi jollét mellett megtörtént, hogy a nekibátorodott bestiák az egyesület eszméit, ruha- és ételnevelő hegyes fogaikkal tönkre rágcsálták. Ilyenkor volt ám mit hallaniok. Magdy ur fegyelmi vizsgálattal, büntügyi keresettel, kártérítési perrel fenyegette a hütlén eszerahadat. S ha az sem használt, szívhez szóló morál predikációkat intézett hozzájuk, melyekben kemény szavakkal ostromozta a joltévó iránti rut hálátlanságot. Bűnhalmazat esetén megvonta a gázst a kegyeltekől. Hanem vesztésre ám, mert olyankor egész éjszakákön át nem bírt aludni az éhségtől kintzett egérkolonia miatt, összevágtak azok minden rághatót a szobában; pátrónusukon végig mászkáltak, panaszosan cizinezgtek, sőt egy éjjel az egyesület fülébe is belokostoltak, mit ha idejekorán észre nem vesz az elnök, bizony, fülkagylók nélkül ébredt volna fel másnapon.

Nemsokára a madarakra is kiterjesztette jótekonny figyelmét. Kelepeket állított fel ellenük; pénzen is vásárolt sok madarat, csak hogy mentől több légi ur élvezhesse az egyesület jótéteményét. Szobái nemsokára benépesültek szárnyasokkal. Valódi akvárium volt ott.

A sok repülő népség persze nem igen válogatta a helyet és időt látogatójegyének deponálásakor. Emiatt aztán hallottak szegények tengernyi sok orvosi és közegészségügyi oktatást és a tisztességes viselőiről szóló utasítást.

Történt, hogy néhány hollót és varjút is védelmébe fogadott Magdy. Azok aztán irmagul ki-pusztították az elhízott, kedvező egereket, a mit annyira szívére vett az egyesület, hogy fogott egy husángot, s azzal minden ártatlan és nem ártatlan madarat agyonvert a koloniában.

Ezek után az állatvédő egyesület beszüntette áldásos működését és feloszlott.

Majd mint nyelvész tünt ki kartársai közül. A keleti nyelveknek volt hűséges bámolója. Mivel az a mesés gondolat foglalkoztatta elméjét, hogy az ázsiai utazás mellőzésével — ő fogja felfedezni a magyarok őshazáját — itthon, keleti szótárakat hozott, s azokból tanulmányozta az ott uralkodó népfajok nyelvezetét.

Előbb bevágott néhány száz pogány szót, s mikor azzal készen volt, akkor jutott eszébe, hogy az értelmüket a legtávolabbról sem sejt, mivelhogy azoknak csak a kiejtését tanulta meg. Nagy felületességgel aztán kipótolni igyekezett a mulasztását.

Egyszer egy nyelvtudóssal hozta össze a szerencséje, ki előtt hencszegve dicsekedett a tudományával. A tanár elhitte, hogy egy hasonló tudományu emberrel van dolga, s képes örömmel ragadta meg a kitűnő alkalmat. Eredeti párbeszéd fejlődött ki közöttük. A tudós kérdéseket intézett, Magdy meg válaszolt rá őzbeg, persa, török és arab szavakat, hogy csupa kaczagás volt hallani.

Ime, az épületes párbeszéd: (A bácsi feleletei zárjelben magyarul is meg vannak örökítve.)

uj bevételi forrást állított be a költségvetésbe Lukács László pénzügyminiszter. Ezt az összeget az új italmérési törvény végrehajtásából hozza ki a pénzügyminiszter. Ugyanis most 1900. évi január 1-én lép életbe az idén hozott korcsmai törvény, melynek egyik pénzügyi célja az volt, hogy ezt az italmérési állami monopóliumot minél jobban kibasználják. Erre irányulnak az új italmérési törvénynek mindama rendelkezései, a melyek az italmérési jövedék biztosítását czélozzák az eddig szépszerével üztött visszaélésekkel szemben. Az új törvény mellett az italmérési jövedék megesonkítása újévtől kezdve jóformán ki van zárva. Lehetetlenné van téve.

Ezeknek a törvényes intézkedéseknek erejében bizva, állított be pénzügyminiszter nyolcz és félmillió koronával többet az állami italmérési jövedék bevételi tételnél, mint eddig volt. Kívánjuk is, hogy a pénzügyminiszter ebbeli számítása is ép oly alapos legyen, mint a többi.

Ez az összeg tehát jóformán új bevételi forrásnak tekintetik, mely ezután állandó, tartós marad és valószínűleg még fokozódik is. Különben az összes jövedelmi források emelkedésére számíthatunk, mivel ez a költségvetés a múlt évi tapasztalatok alapján készült. A közelmúlt két év pedig, gazdasági szempontból véve, nem mondható a egeredményesebbnek.

Igen fontos egy állami költségvetés reálitásánál azon körülmény, vajjon holt-tóktól avagy gyümölcsöző, hasznos beruházásokat képeznek-e a kihágások? Ez némely új intézménynél évidens. Más intézménynél pedig közvetlenül nem látjuk az eredményt.

Hát ennél az ideai költségvetésnél, eltekintve az államvasutak, a posta, távirda és gépgyárak nagyobb szükségletétől, melyek annak a következményei, hogy a forgalom emelkedett, ezzel a bevétel is fokozatosan és egyenletesen emelkedni fog, —

a többi kiadások bizony így szembetűnőleg nem igen fognak visszakerülni.

Igy minden miniszterium költségvetésénél a nagyobb kiadást első sorban a személyi járandóságok emelkedése képezi. Ezt sem a fizetések javítása okozza. Mert bizony a magyar állami tisztviselők azon régi és jogos panasza, hogy anyagi helyzetük javíttassék, mindeztideig orvoslást nem nyert. A személyjárandóságok emelkedését minden tárczában az okozza, hogy újabb és újabb munkaerőre van szükségünk. Az eddigi hivatali személyzet csekély, ezt emelni kell. A bürokratizmus hihetetlen mérvet kezd ölteni. A rengeteg aktacsomót, ami egy-egy miniszteriumban és alájuk rendelt hatóságoknál felhalmazódik, a mostani erővel ellátni nem lehet. Folyton és folyvást, évről-évre szaporítani kell a létszámot.

Ez a létszám szaporítás az igazságügyi tárczában egyszerre 2595,172 korona emelkedést okoz. Ennyibe kerül az új bűnvádi eljárás életbeléptetésének költsége, mely az ügyészi és bírói kar igen nagy mértékű szaporítását vonja maga után. Hát biz ezt pénzben sohasem kapjuk vissza.

De igen örvendetes az ideai költségvetésben dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek sikerült 3.187,524 koronával emelni a közmondásszerű meztelenség kultúrájának dotácóját. Ennek nagy része is új elemi iskolákra esik, a miből még mindig nincs elég, hanem folyton újakat kell állítani.

Az egyes tételek alatt látjuk felsorolva a kormány jövő évi munkaprogramját. Czéltudatos, szakadatlan tevékenység programja ez. Igen sok dolgot az előző kormányok kezdeményeztek ugyan, de már igen sok kezdeményezés ettől a Széll-kormánytól ered. A költségvetés nagyban és általánosságban élénk érzéket tanúsít a való közszükségletek iránt. Luxus kiadást nem is találunk a költségvetésben.

Ez alapon joggal remélhetjük, hogy a költségvetési vita nem fog hosszúra

nyulni. A bizalom és többség a kormány mellett állandóan szilárd. Inkább azt fogják elősegíteni, hogy a kormány jövő évi munkaprogramjának mielőbbi keresztülviteléhez fogjon.

R.

Háromszékvármegye törvényhatósági bizottsága közgyűléséből.

Sepsi-Szent-György, okt. 13.

A vármegyei életnek szokatlan felpeszndülése nyilvánult meg a mai közgyűlés alkalmával, mely nemcsak a folyó ügyeknek gazdag tárgysorozatát volt hivatva letárgyalni; hanem par excellence, alispánválasztó jellegével is felkeltette az általános érdeklődést.

A korán reggel érkező vonatok csak úgy ontották a három irányból érkezőket.

A városban a bizottsági tagok nagy száma gyűlt össze s élénk tárgyalások folytak a kilátásban lévő főjegyzői, állás betöltése fölött.

D. e. 9 órakor Szentiványi Miklós főjegyző indítványára Vajna Károly, Molnár Józsiás és Bors László bizottsági tagokból álló küldöttség hívta meg a főispánt a közgyűlés megnyitására.

* * *

Potsa József valóságos b. t. tanácsos az impozáns számban megjelentek üdvözlése után a közgyűlést megnyitotta. Bejelentette, hogy az 1898. évi szeptember hó 21-én hozott közgyűlés határozata alapján boldogult Erzsébet királyné 6 Felsőge arczképének költségeire gyűjteményeket bocsátott ki, a melyek folytán az arczkép költségei biztosítva vannak és a festményt Gyárfás Jenő festőművésznel meg is rendelte. A kép keretének elkészítésére Deák Albert baróti műfaragó ajánlkozott.

Elnök főispán előterjesztésére a közgyűlés továbbá gróf Pejacsevits Arthur biz. tag elhunyt alkalmából özvegye, szül. Mikó Anna grófnőhöz, a nagynevű Mikó Imre leányához részvétrát intézését határozta el.

Ezután Szentiványi Miklós m. főjegyző, helyettes alispán terjesztette elő jelentését, melyet a közgyűlés nagy figyelemmel hallgatott meg, ugy szintén Séra Tamás ásványi elnök jelentését is.

Az állandó választmány véleményes jelentését az 1900-ik évre szerkesztett törvényhatósági, közigazgatási és gyámhatósági költségelőirányzat tárgyában a közgyűlés határozattal emelte és felterjesztette a m. kir. belügyminiszterhez.

A volt székely huszárszázadok által tett alapítványról szerkesztett alapító levél tervezete betekintés végett felterjesztetett a belügyminiszterhez.

Br. Kemény Gábor által tett alapítvány tárgyában a kezelési eljárásra vonatkozó határozat jóváhagyásához képest, intézkedés történt.

A sepsi-szentgyörgyi polgári leányiskolánál tett Potsa-alap számadása jóváhagyást nyert.

Néhai Gábor Péter alispán elhalálása alkalmából 300 forint temetési pótlékának a házi pénztárból való engedélyezése iránt felterjesztést tett a közgyűlés.

A m. kir. belügyminiszter a vármegyei közgyűlés előbbi határozatához képest a belügyminiszter néhai Erzsébet királyné 6 Felsőge emlékére gyám-pénztárából tett alapítványra vonatkozó alapító levelet jóváhagyta; a további teendők megtételére a közgyűlés az alispánt bízta meg.

A Petőfi-társaság megkeresésére a Petőfi-ház javára 50 frtot szavazott meg a közgyűlés.

A vármegyei ügyek elsőjének, az alispán választás következett. Főispán felhívására a jelölő bizottságba beavastattak: Vajna Károly nyug. járásbíró, Tuzson János ny. alezredes, Bartha Imre biz. tagok; főispán a maga részéről kiküldötte: Béli Tivadar, Ujjvárossy József kir. tanácsost és dr. Bodor Tivadart.

Utpercnyi szünet után a jelölő bizottság határozatát dr. Bodor Tivadar előterjesztette.

Az alispáni állásra egy pályázat érkezett be, a mire általános lelkesedés között Szentiványi Miklós főjegyzőt, az egyetlen jelöltet a közgyűlés alispánválasztotta. Főispán az egyhangú megválasztást ki-

— Ki ön?
— Karakcsi. (Rabló.)
— Mit tart a fején, mikor sapkát tesz föl?
Magdy arabul felelt rá.
— En nas ala dini Mulukuhum. (A nép fejedelme hitét vallja.)

— Szereti ön a tejes puliszkát? kérdi tovább a tanár keleti nyelven. Már látta kivel volt dolga; de kíváncsi volt, mit felel rá a bácsi.

Az pedig ismét arabusul szóla, mondván:

— El dsununi fonúi akallahum arbáin (Van boldonság sokféle, legalább is negyven.)

— Mi a hite önnek a szót eszéről?

— Lule — kelab, dsüble. (Nádpeesenye, felöltöny.)

— Jól tud aludni, az ur, mikor nem álmos?

— Mihmankhanei pendsruzi. (Öt napos vendég fogadót, t. i. e. világ a keletiek szerint.)

— Járt ön Bagdadban? kérdi a tudós tanár, a hasát fogva nevetésben.

Magdy most már török és persa szót bökött ki:

— Raki, efendimiz! (Pálinka, urunk.) Frengi. (kém.)

— Evett ön kakasnyerítést szunyogmáj-kivonattal; és ivott hozzá zöldbeka ábrándozást ökörbőgással?

Magdy meghökkent a hosszú kérdés hallatára; de rövid gondolkodás után egyet rántott a nadrágszíján, maga elé köpött, s azt hivén, hogy a Koránból történt holmi jámbor idzet, két karját a mellén keresztbe fonva, földig hajolt, s szóla arab, persa, tatár és török nyelven.

— Külli khattatum dsahilum. Hazreti dzsa-

mal mubarek. Her ajib ki padisah mipe szended hümer eszt. Allah il Allah, Mohammed rasul Allah. (Minden szép író bolond. Áldott szépség. Minden hiba erény, mely a Padisah tetszését megnyeri. Allah az egy igaz Isten és Mohammed az 6 prófétája.)

— Nem atyjafia önnek a fehér bivaly, s a Dat-tai Iáma?

Magdy illőnek tartotta turkmanul és kirgizül adni meg a feleletet, a mely véletlenül találó is vala.

Baba dzsan! Suma ki hadsi nisztid, badsgirl (Az apád lelke! Hisz te még sem vagy zarándok barát, vámos!)

A tudós meg nem állhatta, hogy a Magdy északi felére ne rugjon egyet a lábával, s oda ne vágja hahotázva a furcsa nyelvtudósnak:

— Amen bol! (béke veled!) berom!

Magdy holmit hallott a keletiek speciális bucsuzásáról, s bár hamarosan nem jutott eszébe, hogy van-e szokásban a keleten, vagy nincs, — egy hatalmas pofont röpített a bucsuzó ciziflerblattjára, s azután a földig görnyedt, szólva eképpen.

— Szovab, nefesz, kafen. (Jámbortett, szent lehetet, halotti lepedő.)

A tanár elrohant keletnek, Magdy meg nyugatnak. Gondolta, hogy ázsiai szokás lehet ez is.

És a bácsi szentül meg volt győződve, hogy — bár semmit sem értett a tanár kérdéseiből, (de bizony még a saját feleleteiből sem) — hát a keleti kérdéssről mélységes-mély politikai tájékozottsággal beszélt, akár egy diplomata a berlini konferencián.

(Folytatása következik)

jelentvén, Szentiványi Miklós alispán nagyszabású beszédében köszöntö meg a megnyilatkozó bizalmat és igéri, hogy minden törekvésével, teljes lelki erővel oda fog törekedni, hogy azon magas elhivatásnak megfeleljen, de ehhez kéri a főispán urnak atyai jószágát, bőles tapasztalatait támogatásul, valamint a bizottság tagjainak további jóindulatát.

Potsa József val. b. titkos tanácsos huszonhárom évi együttes szolgálatra hivatkozva, igéri, hogy a munkában ezután is hűséges részt vesz.

Ezután Dálnoky Károly m. első aljegyző után Szentiványi Miklós alispán a hivatalos esküt letette, lelkes éljenéstől kísérve.

Miután az alispánválasztással a főjegyző állomás megüresedett, a kandidáló bizottság által a főjegyzői állásra kandidáltak között a választás kitűzetett. Sára Tamás elnökelete alatt kiküldettek a választó bizottságba Bartha József, Temesváry Gergely és Dálnoky Károly jegyző. A jelölő bizottság mind a három pályázót jelölte, u. m. Vajna Miklós sepsi járási főszolgabíró, Bartók Károly Kézdi-Vásárhely város polgármesterét és dr. Damokos Ödön vármegyei II. aljegyzőt.

A választás alatt a közgyűlés a tárgyalást tovább folytatta.

* * *

Néhai Gábor Péter alispán özvegye és árvái nyugdíjilletményét a közgyűlés megállapította. A vármegyei tanítási alap, ipartanálap 1900. évi költségvetése jóváhagyást nyertek.

Az orbai járási szolgabírói hivatal hivatalos helyiségének bérletére kötött szerződést jóváhagyták.

* * *

A községi ügyek rendjén a bereczki „Paltin” erdőség fájának eladására kötött szerződést jóváhagyta a közgyűlés. Nyújtód község szervezeti szabályrendeletének módosítását megállapította a közgyűlés. Csomortán községben a községi pénztárnok fizetésfelemelése, Sárfa községben az adógyűjtő és két esküdt fizetése felemelése ügyében hozott határozatok, jóváhagyást nyertek.

Kézdi-Szentlélek község képviselőtestületének ültetés céljaira szállított fenyő-esetemek kiváltására kölcsön felvétele engedélyeztetett. Dobolló, Bodzavám községi előjáróinak fizetés felemelése iránt hozott határozatát jóváhagyták. Zágon község képviselőtestülete azon határozatára, hogy az előjárók vagyona tűz ellen biztosíttassék, a közgyűlés az illetők épületeinek biztosíthatását engedélyezte a község költségén.

Futásfalva 100 forint adományt ajánlott meg a kézdi-vásárhelyi róm. kath. főgimnáziumnak nyolcz osztályra való kiegészítésére.

Szászfalu község erdejének eladása tárgyában egy már feltételeken megkötött szerződés ellenében magasabb ajánlat tételét. Ujabb árverezés kitűzésén való értékesítése határozatott el az erdőnek a megajánlott 7000 forintnyi károsítással. A polyáni községi tisztújítás ellen beadott felebbezés elutasításával a választás jóváhagyást nyert.

Kovácsa községben 5% pótdadó engedélyeztetett.

Sepsi-Szent-György városnak a borbélyzúzatokról szerkesztett szabályrendelete jóváhagyást nyert.

* * *

A községi költségvetéseket a közgyűlés a főszámvevő előadásához képest jóváhagyta. A községek nagy része a fokozott szükségleteket csak jelentékeny pótdadó kirovásával képes fedezni.

A községi számadásokra a számvevői vélemény szerint hozott jóváhagyó határozatokat a közgyűlés.

A póttárgysorozatból felemlítjük a következőket.

Nagy-Ajta község kérésére a községi közmunka-alapnak, a kir. járásbírószék elhelyezésére szolgáló épület kibővítésére fordítása tárgyában, a kölcsönnek kamat nélkül a közmunkaalapba való visszatérítési kötelezettségét mondta ki a közgyűlés.

A brassói-háromszéki helyi érdekű vasúthoz a törvényhatósági közúti alaphoz adott hozzájárulás mérvéhez képest a törzsrészevények után esedékes osztalék a közúti alaphoz csatolandó.

Az országgyűlési képviselőválasztó jogosultak

fuvardijainak megállapítására vonatkozólag, a törvény által elrendelt szabályrendelet aképen alakított meg, hogy a választási székhelyhez 20 kiölméteren belül eső községekre nézve 1 forintban, ezenül 1 forint 50 kr-ban állapította meg a személyenként való fuvardijt.

Szatabodza, Bodzavám és Bodzaforduló községek közigazgatási viszonyainak rendezése tárgyában a m. kir. belügyminiszter megkeresése folytán a közgyűlés azt határozta, hogy a különböző területeken elhelyezett községek részekben az anyaközségekhez csatoltassanak vissza. Ezáltal a községek jellege megszűnven, a községek telep jellegűvé válnak.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszékkel az esküdtbírószék elhelyezésére szolgáló épületek használatát és 25 évi használat után való átvétele iránt a szerződés megkötésével alispán megbízott.

A szemerja-hídvég-baróthi utra két, a kézdivásárhely-torja-bárványos-bükszádi utvonatra egy utkaparó állomás szaporítása határozatott el.

Előpatak földművelőkosságnak kérésére Előpatak községnek Árapatakhoz való csatolása iránt határozatot hozott a közgyűlés.

S.-Szentivány-Laborfalva egyesített községnek szervezeti szabályrendelete jóváhagyást nyert.

A vármegyei fuárva- és szeretetház 1900. évi költségelírányzata jóváhagyást nyert; a hiány megtakarításokból fog fedezetet nyerni.

A Brassai Sámuel síremléke létesítésére alakított bizottság kérésére 20 forint adománnyal járult a költségekhez a közgyűlés.

Dr. Dávid János gyakorló orvos orvostudori oklevele kihirdetett.

Özvegy Thamó Andrásné, ny. m. állatorvos neje kérésére a nyugdíjilletmény megállapított. Nagy György joghallgató részére igazolás után 50 forint segély kiutaltványozása engedélyeztetett.

* * *

A sepsi-szent-györgy-földvári vasút kiépítése tárgyában dr. Székely György orsz. képviselő, bizottsági tag a következő indítványt terjeszti elő.

„Nagyméltóságu főispán ur!

Tek. törvényhatósági közgyűlés!

Tekintettel azon kétségbe nem vonható hátrányra, mely az ország központjától való távoli fekvésünkből származik és a mely fokozódik az által, hogy az összes forgalmunk Brassón át, tehát kerülő úton tereltetik a központ felé, még pedig helyi érdekű vasuton, nem lévén az államvasutaknak direkt vonala Brassó és Sepsi-Szent-György között és szállítási tarifáink a helyi érdekű vasuton oly magasak, hogy úgy sepsi-szent-györgyi, mint kézdi-vásárhelyi nagyobb kereskedőink áruikat még mai is olcsóbban fuvarozhatják tengelyen, mint vasuton, nagyobb iparvállalatok létesítésére semmi mozgalom sem észlelhető, sőt a magas szállítási díjak még a czukorrépa-termesztés terjedését is akadályozzák és így végeredményében pótdónok árán létesített vasutunk vármegyénk közgazdasági emelkedését nem oly mérvben segíti elő, mint azt joggal reméltük: — indítványozom, mondja ki határozatilag a törvényhatósági közgyűlés, hogy a nagyméltóságu m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz feliratot intéz a sepsi-szent-györgy — földvári vonalszakasznak államköltségben leendő sürgős kiépítése, illetve a brassói-háromszéki h. é. vasutnak az 1888. évi IV. t. cz. 2. §. b) pontja, valamint a 123.025—1890. sz. alatti engedély-okmány 22. pontja értelmében leendő államosítása iránt és ezen felirat átnyújtására alispán elnökelete alatt egy küldöttséget választ.

Dr. Székely György,
törvényhat. bizotts. tag.”

A közgyűlés az állandó választmány véleményéhez képest a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez küldöttséget küldött.

A küldöttségbe Szentiványi Miklós alispán vezetése alatt megválasztotta a közgyűlés Ujjvárossy József, Beldi Tivadar, dr. Sinkovits Ottó, Zathureczky Gyula és Bogdán Árpád biz. tagokat.

Ezenfelül a háromszéki kerületet képviselő országgy. képviselők felkéretnek, hogy a törvényha-

tóság ezen határozatát részükrol is támogatni szíveskedjenek.

* * *

A főjegyző választására kiküldött bizottság elnöke, Sára Tamás d. u. egy órákor hirdette ki a választás eredményét. E szerint Vajna Miklósra esett 127 szavazat, dr. Damokos Ödön 54 és Bartók Károly 1 szavazatot nyert. Potsa József főispán Vajna Miklóst megválasztott vármegyei főjegyzőnek nyilváníti ki nagy éljenés között s az új főjegyző az alispán előolvasása után a hivatalos esküt letette. A közgyűlés Vajna Miklós főjegyzőnek bansóségteljes köszönő szavait lelkesült éljenéssel fogadta.

Ezután a választás folytán megüresedett sepsi járási főszolgabírói állásnak betöltése került szóba. Tuzson János biz. tag. indítványt terjeszt elő, hogy a főszolgabírói állásnak betöltése iránt nem lévén sem a közgyűlés, sem pedig a pályázók köllően tájékozta va, az állomásnak helyettesítés utján való betöltésére kérje fel a közgyűlést Potsa József főispánt. Dr. Bánffy Szigmond biz. tag választást kíván.

Szószerinti szavazással kellett a kérdés fölött dönteni, t. i. Tuzson János indítványa fölött, hogy a sepsi járási főszolgabírói hivatal helyettesítéssel láttassék-e el, vagy választás utján töltsék be már ezen közgyűlés által.

A helyettesítés mellett szavazott 53, a választás mellett 13. Főispán köszönetét fejezte ki az iránta nyilvánult bizalomért és a biz. tagok éljenése között zárta be a közgyűlést.

Tanügy.

Kérelem a nagy közönséghez.

A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet polgári leányiskolája számára, egyrészt a tanítás szemléltetése és elősegítése, másrészt ifjúsági olvasmányok kioszthatása céljából, iskolai könyvtárra nagy szüksége lévén, tisztelettel kérem egy város, mint a vidék nagy közönségét, hogy e nemes cél megvalósíthatásához, könyvadományokkal járulni szíveskedjenek.

Az ajándékozandó könyvek, — melyek lehetnek újak vagy használtak, régebbi vagy újabb művek — átvételi elismervénnyel s az értesítőben is nyugtáznak. Alig van ház, a hol egy-két felesleges könyv ne volna, e közös áldozatból fentartott intézmény céljaira.

S miután már eddig is 34 forint 90 kr. értékű ajándékkönyv képezi a létesítendő könyvtár alapját, a további adakozásokat az iskola nevében tisztelettel kéri:

Balázs Márton,
igazgató.

Ujdonságok.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Székely Mária okleveles tanítónét a kézdivásárhelyi állami népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— Időjárás. Már egy hete elmúlt, hogy a közeledő tél támogatni kezdte foga fehérjeit. Ezen hét alatt minden éjjel jó kora fagyok voltak, úgy, hogy reggelre az álló vizek befagytak s imitt-amott jögesapok képződtek. A legközelebbi évet tapasztalatai után indúlva, az októberi nagy hidegek rendszeren enyhe telet jelentenek s igen valószínű, hogy az idén is a tavalyihoz hasonló telünk leend.

— Postajarat. A mi posta igazgatóságunknak egy napon az az ötlete támadt, hogy a közönség érdekében is kellene valamit tenni, s kicsinálta, hogy a fővárosi lapokat a megjelenést követő másik napon már megkapjuk. A közönség nem lévén ilyen előzékenységre szokva, természetesen el volt ragadtatva az új rendszer által, mert különösen nagy események idején nagy dolog ám az, ha az ember 6 órával előbb megtudhat valamit. Ámde a posta-igazgatóság megszokta az előzékenységet s már körülbelül 2 hét óta ismét délután kapjuk a lapokat s 6 órával később tudjuk meg, hogy a szegény burok vernek-e avagy veretnek. Mi nem tudjuk megfejteni ama nagy titkot, hogy miért kell nekünk, ha

egyed előre léphettünk mindjárt visszalépünk, de azt már tudjuk, hogy az állampolgárok, kik hűségesen viselik a közterheiket, talán több figyelmet érdemelnének. Mi lehetetlen nem kívánnunk, de a lehető jogunk van meg követelni is. Hogy mi a fővárosi lapokat másnap délelőtt megkaphassuk, az lehet, mert több havi gyakorlat igazolja ezt, ennél fogva tisztelettel kérjük a postaigazgatóságot az eddigi postajáratot visszaállítani szíveskedjék.

— **Előkészületek a kötelező koronaérték számítására.** Ismeretes, hogy 1900. évi január 1-ével életbelép a kötelező koronaérték számítás. Erre való tekintettel most valamennyi miniszterium rendeletet intézett alantós hivatalaihoz, hogy összes számadásaikban és könyveikben a számadás vagy könyvelés tárgyát képező értéket az eddigi használt ausztriai értékű forint és krajczár helyét korona és fillér megjelölésekkel fejezzék ki. Egyáltalán utasítják a miniszteriumok az alantós hivatalokat, hogy a koronaérték számítás életbeléptetésétől kezdve szigorúan ügyeljenek arra, hogy minden nyomtatványon és ügyben csakis a koronaérték nyeljen kifejezést.

— **Egy malom titka.** Október 12-én este 10 óra tájban tűz riasztotta föl Sósmező község lakóit. Tűzben állott a „halasi molnár” malma mellett álló kis istálló. Maga a molnár meg a felesége nincsen itthon: Romániában vannak munkára és a malmot a molnár a házában élő pupos öcsésére bízta. A tűz jelentékeny kárt nem okozott s azért a tűznél ácsorgók az egész esetet nem sokba vették, nem is sejtve, mily borzalmas cselekedet színhelyén állnak. Egy-egy felkiáltás hallatszott ugyan, hogy valami test-félét látni vélnek a pusztító lángok között, de azt holmi fadarabnak vagy bennégett kecskének gondolták. A házában élő pupos embertől a helyszínen megjelent esendőrként fejszét kértek, hogy a viskót szétszedhessék, de az ijedségére hivatkozva, azzal melegeződött, hogy a ház kulcsát elvesztette. Egyszerre a pupos csak eltűnt. Ez gyauut keltett, a mire az egyik esendőrként a ház ajtaját berugta, hogy kissé körütekintsen. Borzalmas látvány tárult szeméi elé. Nagy vértócsa, mely némileg liszttel volt eltakarva s körös-körül minden vérral volt befecskendezve. Egy férfi kalap ott hevert a közelben. Erre a pupost keresték, de akkor annak már nyoma veszett. Mikor az istálló már leéggett, hogy hozzá lehetett férni, a hamvadó tűz parázsában csakugyan egy megszenesedett holttestet találtak, melyből, a gerinceoszlop, válcsonatok, gyomor, belek és egy-egy darab a koponyából még felismerhető volt. Reggel meg a vérnyomokról látni lehetett, hogy a szétmarcangolt testet a malom oldalajtójából az istállóba cipelte valaki. Az általános gyanu tehát a pupos embert terheli, a ki elszökött. Több mint bizonyos már az is, hogy a meggyilkolt egyén egy helybeli siketnéma román ember, ki sokszor barátkozott a pupossal s kinek közel 200 forint készpénze is volt, melyet mindig magával hordott. Többször pálinkáztak együtt s

azon este a pupos pálinkát is vitt a koresmából. A némát a községben nem találják, a gyilkosság helyén talált kalap pedig az övének bizonyult. A vizsgálatot a borzalmas gyilkossági ügyben megindították.

— **Nyilvános köszönet.** Nagys. Benke Gyula országgy. képviselő ur a polgári leányiskolának ifjúsági olvasmányok beszerzésére 50 forintot volt szíves adományozni. — E nagylelkű és humánus áldozatért sietünk úgy a nőegylet, mind az iskola felügyelőbizottsága nevében a nyilvánosság előtt is hálás köszönetet mondani. Özv. Cserey Jánosné, nőegyleti elnök. Kovács Dániel felügy. biz. elnök.

— **Adomány a polgári leányiskola javára.** Mint értesültünk, Nagys. Benke Gyula városunk szeretett országgyűlési képviselője, f. hó. 12-én kelt meglepő sorok kíséretében, Méltóságos Özv. Cserey Jánosné nőegyleti elnökhöz 50 fítot küldött „a polgári leányiskolának beszerzendő ifjúsági olvasmányokra”. A szép és nemes tett dícséretre nem szorul.

— **Fillérestély.** Nem is annyira fillér, mint társasestély, mert a hol a belépti díj 100 fillér s a hol ezért egy hangversenyre való műsort és egy bála való tánczot adnak, az már nem olyan kis kaliberű dolog, mit fillérestélynek neveznek. Tehát a kézdívásárhelyi jótékony nőegylet mult szombatn kezdte meg őszi társasestélyei sorozatát. Minálunk az évad minden első mulatsága megszokott rendszeren bukani, hanem a nőegylet estélye ha közel is járt hozzá, de nem került mégsem e sorsra, mert ama bizonyos „kevéssé számú, de válogatott közönség” mivel a félig sikerült estélyekért a helyteli újság a megszorodott rendezőket vigasztalni szokta — ezuttal is meg volt s a meglelente pedig egy kiválóan változatos műsorban gyönyörködhetek. Bevezetésül Dobay János lapunk szerkesztője tartott felolvasást, melyet mihelyt lapunk teré megengedi — közölni fogunk. Ezután Kovács Anna kisasszony játszott zongora darabokat. A sok izléssel és nagy technikai ügyességgel előadott zongora darabok igazán megérdemelték azon tapsokat, mikkel a közönség kitünteté. E műsor ezen számát követte Nagy Gerő — kézdívásárhelyi ev. ref. kántor — szépen hatásosan előadott szavalata. A műsor tagadhatatlanul legérdekesebb pontja a Wertán Emilia k. a. által előadott „Bál után” című monolog volt. A műkedvelők eme kedvelt forsz-darabja ezuttal pompás előadásban került színre s a közönség sokat tapsolt a kisasszonynak. Végül Pénzes Imre ur adott elő hegedűvel, a cigány zenekar kísérete mellett egyvelegeket, melynek összeállítására ugyan rendkívül szecesszios volt, mert operán kezdte s népdalon meg csüdüngölőn végezte, de a mit előadott — az izléssel és sok tudással volt

előadva s a mi fő, rendkívül tetszett a közönségnek. A változatos műsort kedélyes tánczvigalom követte s bátran elmondhatjuk, hogy senki sem sajnálta meg azt a 100 fillért, mit a mai estélyért kellett fizetnie. Felülfizettek ezen estélyen: Tiszteletes Székely Ivánné, özv. Szabo Dénesné, Török Bálintné, Török Bálint 50—50 kr. Özv. Barabás Károlyné 10 kr. Benke Gyula 50 kr. Csizsár Pál 1 fírt. Özv. Nagy Lajosné 50 kr. Özv. Balogh Gyuláné 10 kr. Kupán József, Jakab István, Czell főhadnagy, Jankovics százados, Wetésán Teofil százados, Rápolthy főhadnagy, Dr. Varga Béla 50—50 kr. Nagy József, N. N. 10—10 kr.

— **Országos honvédegyülés.** Az országos honvédegyület a vidéki honvédegyületek elnökségeinek a következő értesítést küldötte:

Honvédegyületeink országgy. bizottsága f. hó 22-ikén tartott ülésében határozatot hozott, miszerint az ez évi országgy. honvédegyülés november hó 10-én hírvassék egybe. Midőn tehát ez ennel értesítjük az igen tisztelt fentemelt elnökség, hogy a nagygyűlés a mondott napon alapszabályaink 5. §-ának rendelkezése s a gyakorlat szerint Budapesten délelőtti 10 órákor fog megtartani; önkényét értetik, hogy az azt megelőző élekezet november 14-én délután 5 órákor fog egybeülni, a teremről pedig, hol a gyűlés majd megtartani fog az együletek az utjegyek megküldése alkalmával fognak értesíteni. Megkeresetük ennél fogva honvédbajtási tisztelettel az elnökség, hogy: 1. egyleti megbízottjait 2 vagy 4 tagban a vasuti kedvezményes utazás czéljából mulhatatlanul legkésőbbben, f. évi október hó utolsó napjáig az alulírott elnökségnél bejelenteni szíveskedjék, ellenkező esetben kedvezményes utazásra ne méltóztassék igényt tartani; 2. esetleges indítványait a szabályok értelmében november 14-én reggeli 9 óráig a közp. bizottság irodájában átadni, még helyesbben a megbízott bajtársak névjegyzékével együtt beküldeni méltóztassék. Bajtársak! emlékeztetünk időket eltűntek át a lefolyt 50 év alatt: tegyük tanúbizonyságot arról, hogy agykerünkben nem kevesebb tisztelettel és jóindulattal viseltetünk egymáshoz, mint a mennyi szeretettel és ragaszkodással sorakodunk egymás mellé hazánk megtamadott földje és jogainak a megvédelmezésében. Hozzon isten s a hazaszeretet beneteket minél nagyobb számban ide. Budapest, 1899. szeptember 26. Honvédbajtási üdvözléssel: Mikár Zsigmond biz. főjegyző. Báró Podmaniczky Frigyes elnök.

Az országos honvédegyület elnökségének fentebbi értesítést azon hozzáadásal közli a „Rikán belöli honvédegyület” központi bizottsága, hogy az ezen egylet körébe tartozó 1848-49-iki honvédek részére, kik saját költségükön szándékoznak az országos honvédegyülésre Budapestre utazni, készséggel állít ki honvéd-igazolványt, ha a tagok ez iránt való óhajításukat legkésőbb október hó 25-éig a honvédegyület elnökségénél Sepsí-Szent-Györgyön írásban vagy szóval bejelentik.

Hirdetések

e lap kiadóhivatalában

olesó áron

felvétetnek.

ÉRTESETÉS.

A „kézdívásárhelyi kiegészítő takarékpénztár részvénytársaság” tisztelettel teszi közhirrre, hogy a nála gyümölcsözés végett elhelyezett betét-tőkék után folyó évi november hó 1-jétől kezdve a további intézkedésig a kamatlábat $\frac{1}{2}\%$ -kal felemeli s minden levonás nélkül 5% betéti kamatot fizet.

K.-Vásárhelyt, 1899. okt. 14-én

Az igazgatóság.

A k.-vásárhelyi takarékpénztár igazgatósága tisztelettel értesíti az érdeklődő közönséget, hogy 1899. november hó 1-től további intézkedésig a betét után 5% kamatot fizet s ezen kívül az állami adót az intézet hordozza.

Az igazgatóság.